

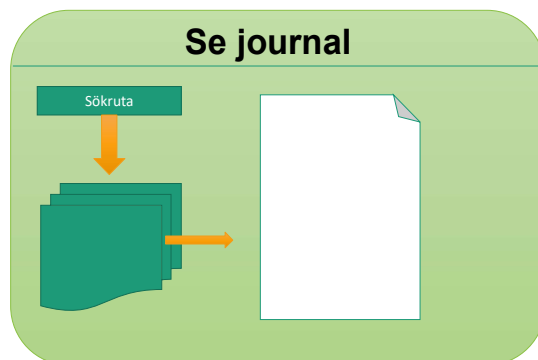
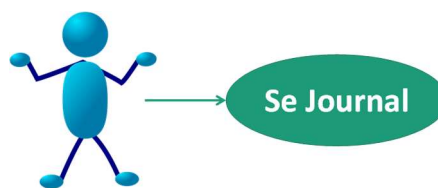
VARFÖR GLÖMMER VI ALLTID DE ICKE-FUNKTIONELLA KRAVEN?

I vår familj har vi två uttryck som vi använder rätt ofta när vi är ute och reser. "Hur svårt kan det vara" och "Det löser sig". Båda känns relevanta för de icke-funktionella kraven i IT-utvecklingar jag har deltagit i som kravledare eller kravanalytiker. Det vill säga att de kraven eller specifikationerna blir lite styvmoderligt behandlade trots att de är otroligt viktiga både ur ett säkerhetsperspektiv och användarupplevelsen. Jag hoppas att detta nyhetsbrev (egentligen inspiration och erfarenhetsutbyte) från mig och Agneta kan stötta i att sälja in hur viktigt det är att få med de icke-funktionella kraven.

Kerstin - kravexpert och mentor

Ett enkelt exempel – se journal

Även till synes enkla funktioner behöver icke-funktionella krav för att bli kompletta. Ett annat namn som används för den här typen av krav är kvalitetsattribut. Detta är ett fiktivt exempel men frågeställningarna är relevanta oavsett.

Funktionell kontra icke-funktionell

I detta lilla exempel av ett funktionellt krav finns förstås massor av detaljer vi behöver ta reda på. Hur ska det gå att söka? Hur ska journalen se ut eller måste se ut? Vem får se vad? Ska det gå att skriva ut och så vidare.

Några frågor vi direkt hittade var dessa:

- Vem får se över huvud taget?
- Hur fort ska det gå att få fram journalen?
- Ska jag kunna se alla journaler dygnet runt?
- Enkel att använda/användbarhet?
- Utan uppkoppling – alltid finnas lokalt?
- Ska det loggas vem som gör vad?

Hur många gånger har vi inte hört om personal som har tittat på kändisars journaler!

Icke-funktionell – bara tekniskt?

Nja. Mycket är säkert mer tekniska krav som backup, uppkopplingshastighet, krav på plattform, krav på hårdvara etcetera. Det viktigaste är att vi hittar kraven som gör att systemet fungerar som det är tänkt och med bra kvalitet för alla intressenter. Är kravet att den information som skickas via mejl måste vara krypterat, ett icke-funktionellt krav eller inte? Kanske det då är bättre att kalla det ett kompletterande krav.

Agilt och icke-funktionella krav

Såklart det går att få med icke funktionella krav i vår backlog! Och förstås ännu bättre om det är uttryckt så att alla förstår. Det blir lättare att prioritera mot de funktionella kraven. Här är två ett exempel uttryckt som en user story.

Som en sjuksyster på akuten
så måste jag snabbt kunna hitta tidigare
journaler för mina patienter
så att jag kan hantera patienter med
speciella behov (till exempel diabetes
eller allergier) på ett korrekt sätt

Som regelansvarig
vill jag att enbart relevant information
finns lagrat om varje individ utifrån GDPR
så att vi blir godkända vid en granskning

Olika områden inom icke-funktionella krav

Det är ganska vanligt i större organisationer att man delar upp de icke-funktionella kraven i olika områden. Exempel på områden kan vara prestanda, säkerhet, behörighet, juridiska krav, krav på drift, svarstider och mycket mer. Det är en jättebra "checklista" att återanvända. En liten risk finns dock att man bara tar dem rakt av utan att anpassa till aktuellt uppdrag.

Här är tre exempel:

Säkerhet – sekretess

Varje access till en journal ska loggas med vem, när och vad

Prestanda – svarstid

Max 1 sekund för att hitta journaler utifrån angivna sökkriterier eller fritext.

Minst 1000 samtidiga användare för funktionen "Se Journal".

Juridiska krav

Som patient ska kunna jag kunna få ut all den information som är lagrad om mig i journaler

Ingen kan läsa dina tankar!

Vad händer om man missar att ställa de icke funktionella kraven, exempelvis mot en leverantör?

Det är inte roligt att upptäcka i slutet av en testperiod, när man närmar sig produktionssättning, att säkerheten inte är tillräckligt hög. Med stor sannolikhet missar man produktionssättningen och det blir en tråkig diskussion om avtal och bristande kravställning.

Vår gissning är att flera av oss kravställande kunder tycker att exempelvis krav på säkerhet är "självlara och branschstandard" men lita inte på att man kan läsa dina tankar, de behöver komma ner på pränt!

Och vi kanske ställer för höga krav slentrianmässigt. Ett vanligt krav är att systemet ska fungera 24/7 utan avbrott. Men oj vad dyrt det kan bli. Säkert ur en teknisk synvinkel men framför allt utifrån drift och underhåll.

Vi vill också passa på att önska en riktigt God Jul och Gott Nytt år!

Med vänliga hälsningar

Agneta Lindblom & Kerstin Blom

P.S. Lite reklam – titta gärna på våra kurser och inspirationsseminarier på vår hemsida www.kravxperts.se

Många kan ges både på plats och på distans. Om icke-funktionella krav har vi kört som ett frukostmöte hos kund. 😊